

GOD. II.

U ZAGREBU, VELJAČA (Škol. god.) 1930./31.

BR. 6.

»Mali Istranin« izlazi jedamput mjesečno. — Pretplata iznosi 12 dinara na godinu. — Pojedini broj stoji 1 dinar. — Za inostranstvo dvostruko. Uredništvo i uprava nalaze se u Boškovićevoj ulici br. 20. — Telefon 59.31.

SADRŽAJ: Josip A. Kraljić: Davor; — Naši velikani: Frane Flego i Pop Luka Kirac; — Lijepa naša Istra: Solkan kod Gorice; — Natječaj za veselu priču; — Junačka vojska naših malih saradnika; — Veseli kutić; — Prijatelji »Malog Istranina«; — Mali kalendar za veljaču; — Zagonetke i odgonetke.

UREDNICI:

ERNEST RADETIĆ, ZAGREB

JOSIP A. KRALJIĆ, CRIKVENICA.

TISKARA PERKO

vlasnici:

Aleksandar Perko i Miroslav Reputin
Zagreb, Gundulićeva ul. 26 - Tel. 5069.

Izrađujemo prvoklasno sva tiskarske poslove kao:
listovne i zaključne papire, posjetnice, re-
klamne karte, račune, kuverte, letake, pla-
kate, brošure i t. d., — solidno i brzo.

Tražite bezobvezne ponude.

BEZZVUČNI

„ADLER“

pisali stroj
MODEL 25

skladište papira i kancelarijskog
materijala

MARIJA KRELL, Nikolićeva ul. 12

Vi niste prehladeni

a ipak osjećate glavobolju,
neraspoloženje, smalaksalost.

U takvim slučajevima u prvom
redu pomislite na želudac, te
ako on dobro ne obavlja svoj
posao, osjećate poteškoće pro-
bave, slab tek, imate tvrdnu sto-
licu, tada ste našli pravi uzrok
Vašeg neraspoloženja. Urednu
probavu i redovitu stolicu dobit
ćete, ako upotrebite GASTOL
ČOKOLADU.

Kutija od 12 kom. sa uputom u ljekarnama Din 12.—

TISKARA C. ALBRECHT (PETAR ACINGER) ZAGREB

Radićeva 26 Telef. 3070

Izrada svih vrsti tiskanica kao i za
sva trgovačka i privatna poduzeća.
Izrađuje sve vrste knjiga, upute, cir-
kulare, vjenčane objave, reklamne
objave, reklamne knjižice, račune, do-
pisnice, kuverte, pozive za zabave itd.

U vlastitoj nakladi izašao je
„ALMANAH GRADA ZAGREBA“
džepnog formata, a stoji Din 40.—
Najmodernije uređena tiskara za iz-
radu svih vrsti plakata.

IZRADBA UKUSNA!
CIJENE UMJERENE!

FRANJO SOLLAR

trgovina željezom i željeznom robom kućnim
i gospodarskim potrebštinama na veliko i malo

Utemeljeno godine 1856.

Ulica broj 16

ZAGREB

Telefon 3291

„ALMANAH GRADA ZAGREBA“ Cijena Din 40.—

Naručuje se u tiskari C. Albrecht, Zagreb, Radićeva ul. 26.

„THEMIS“ NAKLADNI ZAVOD
PRAKTIČNIH KNJIGA

RADIĆEVA UL. 26 ZAGREB TELEFON 30-70

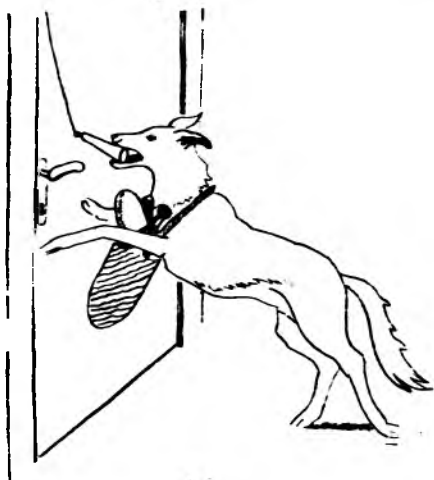
ČEK. RAČUN KOD POŠTANSKE ŠTED. 35-566 i 35-808

MALI ISTRANIN

GOD. II. ZAGREB, VELJAČA ŠKOL. GOD. 1930. 31. BR. 6.

Davor

Bilo je to u našoj Istri.

11

Davor paron Luke Vidrića bio je poznat u cijelom kraju kao veoma pametna i razumna životinja. Sve je za njega znalo i o njemu govorilo. Ta ne manjka mu nego riječ, čudili se seljani kad bi Davor na zapovijed paron Luke sam pošao u grad sa košaricom u zubima, a onda se ponosno vraćao punom mesa, kruha i povrća, ne obazirajući se na nikoga i konačno zakucao na vratima kapetana Vidrića, da mu otvore. Ili kad bi za ljetne žege zubima i šapama zarastirao na žalu mokre mreže, da se osuše, a onda sušene pokupljao pa poletio u kuću i dao

znak gospodaru, da je sve spremno za odlazak na more. Još bi se i veoma čudili njegovoj majstoriji kad bi poletio do crkvice na brežuljku, povukao za užu i zvonio isto onako lijepo i skladno kao i stari zvonar Miće. To i sto drugih stvari znao je pas paron Luke i vršio već nekoliko godina sve ljepše i ljepše.

Gospoda iz grada nudala mu za njega velike svote, ali Luka ni da čuje. Ne bi ga dao ni za cijeli svijet. Ta nije ga valjda kupio za druge i donesao iz Nove Fundlandije kad su ono gotovo nastradali i on i njegov bark »Triglav«.

— Nedam ga ja pa da mi ga lijepo pokrijete suhim zlatom! — govorio bi Vidrić i smiješeći se zadovoljno pogledavao u pametne oči svog Davora. — Nije za prodaju — eto!

I seljani prisvajali si već neko pravo na tu pametnu životinju, pa bi i oni jednako odgovarali svakomu:

— Ne damo ga mi!... Nije za prodaju — eto!

Po Davoru pročulo se i selo. Gospoda iz obližnjih gradova i stranci iz udaljenijih krajeva dolazili bi često, da se nagledaju te rijetkosti. Slikari naslikali ga već stotinu puta, a novinari pisali o njemu duge članke i hvalili paron Luku, koji je znao tako lijepo odgojiti i vješto izučiti jednu životinju.

Tako je potrajalo sve do onoga dana, kad je tuda vojska ušla u selo. Vojnici porazmjestili se po kućama i zapremili sve staje i pojate.

U dom paron Luke nastanio se njihov zapovjednik. Bio je mrk i goropadan pa bi Luki nalagao i zapovijedio baneć se po kući kao da je njegova.

Luku je to boljelo i češće bi se zatvarao sa svojim Davorom u maloj sobi na tavanu i tu proboravio po cijele dane.

Davor je razumio bol svoga gospodara i već nije polazio u grad po meso ili na brežuljak da zvonu mjesto staroga Miće. Čučio je nijemo u kutu sobice i tužno pogledavao na kaptana. Kad bi večerom izišao sa Lukom, da se prošeta na suprotnoj obali izvan sela, i kad bi prolazio pokraj zapovjednika, koji mu je nudaio pečeno meso, ne bi ga Davor ni pogledao. Neće on iz ruku neprijatelja njegova gospodara.

Seljani su postajali sve tužniji i zabrinutiji. Došljaci im zabranili sastajanje, otimali im novine i knjige, klali im kokoši, tresli voćke, ulazili u podrume i rugali se njihovom govoru. U crkvi im kratili glasnjiju molitvu i pjevanje i silili ih, da na litanije nekog zamusanog vojnika odgovaraju u zboru: »prega per noi!«

Paron Luka nije već zalazio u crkvu.

To je zapazio zapovjednik, pa mu je strogo naložio, da mora i on na molitvu sa ostalim seljanima.

Vidrić se je opirao, al kad je jednoga dana mrkonja povukao sablju iz bedrica i zaprijetio mu, da će srazniti sa zemljom i njega i njegova Davora ako ne posluhne, popustio je ubogi Luka i sav smućen i skršen pošao u crkvu. Pas je stupao za njim spuštena repa i sagnute glave kao da znade za bol i muke svoga gospodara.

Pred crkvom uspeo se zapovjednik na stiel, što mu ga tu postaviše, i stao na dugo govoriti narodu sav zaduhan i crven u licu kao rak. Ljudi ga nisu razumjeli a shvatili su što hoće istom onda, kad su vojnici stali dijeliti seljanima velike tuđe zastave. Jedan se približio i Luki i pružio mu najveću. Luka se skanjivao i ne htjede je primiti.

— Što! — uzavri zapovjednik i potrči prema Luki dižuć mu nad glavom golu sablju.

Luka uzmakne a vojnik skoči za njim turajuć mu silom zastavu u njedra.

Davor, koji je uvijek stajao uz gospodara, zaleti se na vojnika, zagriže mu u ruku i odnese zastavu trgajuć je u sitne komade.

Zapovjednik pobjesni i vikne vojnicima:

— Ubijte to štene!

Vojnici se uskomešaše, povukoše noževe i htjedoše navaliti na psa.

— Nećete zlotvori! — riknuše seljani ko ranjeni lavovi i u čaš opkoliše Davora, koji je sav smućen i zaduhan stajao u kolu držeći u ustima rastrganu zastavu.

— Ne damo Davora!... Ne damo! — vikali razjareni ljudi pripravnici da navale na oboružane vojnike.

Paron Luka je samo šutio i drhtao do psa tarući si krv što mu je tekla iz ruke od uboda nečijega noža.

Zapovjednik se malo smirio a onda dao nalog. da se ljudi razidu.

Vidrić je uzeo psa u naručaj i opkoljen sa sviju strana seljanima uputio se u selo.

U selu se ljudi razidoše i pozatvarāše u svoje domove.

Narednoga dana išli su vojnici od kuće do kuće i nalagali seljanima da izvjesje zastave što su ih dobili pred crkvom. Predvodio ih je zapovjednik koji je golom sabljom udarao po zatvorenim vratima i silom ih otvarao. Ljudi su u strahu pred goropadnim zapovjednikom i naperenim puškama vojnika izvješavali zastave, a onda se povukli i zaplakani sjedili pokraj zapretanih ognjišta.

Luka je nije izvjesio.

Tražili ga. porazbijali mu sva vrata i prozore. ali njega nije bilo. ni njega ni njegova Davora.

U jednom kutu na tavanu stisnuo se Vidrić uz svojega psa zakopan u slami svojih slamnjača, što ih je rastresao dok su vojnici obilazili selom.

Kad se spustila noć a u selu već sve mirno spavalo, izade Luka iz svog skrovišta, potraži veliku hrvatsku trobojnicu i priveže je o konopac da je digne na stijeg, koji je stršio visoko nad krovom.

Davor je zadovoljno gledao svog gospodara i veselo mahao reponi. Znao je on za tu službu kao i za radost, kojom ju je paron Luka vršio otkako se zajedno vratise iz Nove Fundlandije.

Luka već povuče za konopac, ali uto zatrubi na dvorištu trublja na uzbunu. Konopac mu izmakne iz ruku i zastava pane do njegovih nogu.

Vani se čula vika i pucjava a u Lukinu stanu neka žurba i proklinjanje zapovjednika.

Vidrić povuče psa i zakopa se žurno u slamu.

Sjutradan nije bilo u selu već ni jednog seljana. Kroz noć pokupiše najpotrebnije, ukrecaše se krišom na neku ladu, koja je nezapažena doplovila u dražicu podalje od sela i otploviše prema Velebitu.

Vojnici ih opaziše kad se je lada otisnula od obale i otvoriše na njih vatru. Lada je međutim spretno izmakla njihovom napadaju i sretuo zaplovila na sva jedra u široko more.

Dani su prolazili.

Vojnici opustošili sve kuće i pijano se vukli selom, tužnim ostavljenim selom hrvatskih seljaka, koji su ga sagradili i u njemu do tada spokojno živjeli.

Svi su otišli, samo su ostali Luka i njegov Davor u onom tamnom kutiću na tavanu. Hrane im ponestalo a i žeda ih morila, pa su se bijedno zgurili jedan do drugoga pogledavajuć se tužno kao da obojica dobro znaju što ih čeka. Jadan Davor ošuljao bi se noću u donje spratove ne bi li naišao na korice kruha za svoga bijednoga gospodara, ali se uvijek vraćao bez ičesa, sve to tužniji i zabrinutiji. Kapetan bi ga samo pogledavao, kao da mu zahvaljuje, a onda ga pritiskivao na svoje grudi dok ne bi nemoćan usnuo, svakim danom sve to bijedniji i slabiji.

Kad je jedne večeri opet trublja zatrabila i pozivala vojnike na počim, zagrlio je Luka grčevito svoga psa, pogladio ga još jednom milo po glavi a onda se protegnuo, zaklepio umorne oči i izdahnuo svoju lijepu i plemenitu dušu.

Dugo je Davor lizao ukočene ruke svoga gospodara, vukao ga za kaput i košulju i dizao šapicu na njegove grudi, a kad je uvidio da je sve uzalud i da se njegov gospodar ne budi, izvuče se tužno iz slame i sav satrven pode do mjesta gdje je na kupu ležala hrvatska trobojnica. Prihvativši zubima konopac, stane ga vući pridržavajuć ga pritom šapom, da mu ne izmakne. Dugo se tako ubogi Davor mučio i vukao, sav zaduhan i iznemogao, ispod one velike trobojnice, koja se polako odvijala i dizala kroz otvor u tamnu noć. Kad je konačno osjetio, da je dosegla vrh visoka stijega, zavrti se nekoliko puta okolo sebe omotavajuć si konopac oko vrata a onda legne ko mrtav i usne.

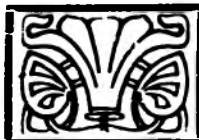
Ujutru, kad je stalo svitati, dojaví straža zapovjedniku, da je na domu kapetana Vidrića razvijena velika hrvatska trobojnica.

Zapovjednik pobjesni i poleti na tavan, izvuče sablju i stane ko pomaman pretraživati svaki kutić ne bi li gdje god našao onoga, koji se je usudio dignuti tu mrsku trobojnicu nad njegovom vlastitom glavom.

I našao je. Našao je dva mrtvaca: Paron Luku rastegnuta na slami a njegova Davora pod stijegom kako još uvijek svojim mrtvim tijelom pridržava konopac, da ne ispane zastava, koju je njegov gospodar toliko volio i obožavao.

Jos. A. Kraljić.

NAŠI VELIKANI

Naših se velikih muževa i dobročinitelja moramo uvijek sjećati. Jer što bismo mi bili, da nije bilo njih, koji su nas odgojili, upućivali i vodili, dok smo još bili maleni i neuki... Mi Istrani možemo se pohvaliti, da smo dali svome rodu mnogo velikih muževa, koji su sav svoj život posvetili samo svome narodu i njegovom boljitku. Sjetimo se samo velikog biskupa Dobrile, pa pokojnog bana Laginje, pa Vitezića, Spinčića i mnogih drugih još, koji su jošte živi, a koji čitav svoj život nijesu ništa radili u svoju korist, nego jedino u korist našeg napaćenog naroda u Istri.

Ovih dana ostavila su nas opet dva velika muža. Jedan je Frano Flego, a drugi pop Luka Kirac. Umrli su jedan za drugim. Frane Flego na sam Božić, a pop Luka Kirac deset dana za njim. Cijela se je Istra, koja je i bez toga žalosna i tužna, zavila u crno, teško osjećajući njihov gubitak.

Frane Flego bio je običan seljak, ali veoma mudar i bistar. Kada su Talijani izrabljivali naš narod, ne dajući mu ni škola ni općina. Flego se je digao sa svojim seljacima na noge i nije mirovao dok nije općina Buzet došla u naše ruke. Podigao je našu školu, prekrasan Narodni Dom, ustanovio Sokolsko društvo, štedionicu, koja je potpomagala siromašnije seljake, glazbu i razna druga naša društva.

Kada su jednom priilikom bili izbori, Talijani nijesu htjeli pripustiti naše seljake na glasovanje, nego su zatezali s glasanjem puna dva dana.

samo da bi se naši ljudi izmorili, pa da bi se vratili svojim kućama. Ali naši seljaci nijesu popustili. Na čelu sa vrlim naprednjakom Franom Flegom izdržali su gladni i žedni pod gradskim zidinama Buzeta tri dana i tri noći, ne udaljujući se. I na koncu su pobijedili. Na općini grada Buzeta zalepršala je hrvatska zastava, jer Buzet je bio naš grad, kao i sva ostala Istra, koju su Talijani, uz pomoć austrijskih vlasti, smatrali svojom domenom.

Drugi veliki muž bio je pop Luka Kirac. On je umro 3. siječnja ove godine u malom selu Rakotolama, kamo su ga Talijani zatočili i odakle se nije smio maknuti. Taj je veliki narodni radenik u svom životu mnogo trpio. Prije rata boreć se za pravice istarskih Hrvata, za rata u zatvorima i internirskim logorima, a poslije rata u zatočenju na Sardiniji, kamo su ga poslali Talijani i pod konac života u Rakotulama, malom zabačenom selu, iz kojega se nije smio maknuti. Narod ga je silno volio, a imao je i zašto. Kada je za vrijeme svjetskoga rata sav naš narod iz puljske okolice morao iseliti u daleku Moravsku, pop Kirac nije htio ostati kod kuće, niti otići kamo u Hrvatsku, nego je pošao sa svojim župljanima u logore, da ih krijepi utješnom riječi, savjetuje ih u potrebama i bude im uvijek na pomoć, često sam mnogo stradajući.

Poslije rata, kada su ga Talijani nakon zatvora u Sardiniji zatočili u Rakotule, počeo je pisati povijest naše Istre. Talijanima to nije bilo pravo, jer su se bojali istine, koju će pop Kirac napisati i pokazati cijelom svijetu nasilja, koja čine nad našim življem. Zato su nekoliko puta provalili u njegovu kuću tražeći njegove rukopise. Ali on je bio pametniji od njih. Svaki arak papira što bi ga napisao lijepo je spremio u jednu kutiju i zakopao je u zemlju. Kada je sa svime bio gotov onda je tajnu cijelu knjigu dao prenijeti u Zagreb i sada će se poslije njegove smrti štampati jedna lijepa knjiga o našoj Istri, koja nije nikada bila talijanska, nego je već punih trinaest stotina godina naša i samo naša.

Slava neka je našim velikim muževima Franu Flegi i popu Luki Kircu!

Lijepa naša Istra

Gorica. Solkan. Sveta Gora. Koliko smo toga slušali o tim lijepim mjestima. Za posljednjeg velikog rata sva su ta mjesta bila poharana i porušena. Naš je dobri narod morao bježati iz svojih domova, jer tamo su dan i noć grurali topovi, rušeći sve: i kuće i stajce i drvlje i kamenje. Bistra rijeka Soča postala je crvena od krvi junaka... A najviše je tih junaka bilo iz Bosne, Istre i Dalmacije... Sa zapada je navaljivao neprijatelj, Talijan, hoteći da osvoji Trst Istru i Goricu... ali ga naši hrabri junaci nijesu pustili... I Talijan je došao u Istru istom tada, kada je digao srpsku zastavu na svojim ratnim brodovima i rekao, da dolazi u ime velikih sila u čijem je kolu bila i naša junačka Srbija. Tada je istom smio da udje u Trst i Istru, a mi smo ga dočekali s hrvatskim zastavama, misleći da nam donosi slobodu.

Da vidite, kakovi su krajevi, gdje su se vodile onako ogorčene bitke s Talijanima donosimo vam evo sliku mjesta Solkana, odmah pred samom Goricom. Ovaj veliki kameni most najveći je te vrste u Evropi. Pod njim

teče rijeka Soča, naša Soča, koja je po svim pravima ljudskim i Božjim granica Slavenstva prema zapadu.

Odmah iza Solkana diže se visoka jedna gora. To je Sveta Gora, na kojoj se je nekad ponosno dizala prekrasna crkva s čudotvornom slikom Majke Božje, koja se je ukazala pobožnoj jednoj našoj pastirici, po imenu Uršuli Ferligoj. Tu su krasnu baziliku Talijani svojim topovima

LJEPNA NAŠA ISTRU: Solkan kod Gorice.

porušili. pa je narod i samu svetu sliku morao odnijeti u Ljubljano, da je dušmanin ne uništi. Poslije rata narod se je opet povratio na porušena domaća ognjišta i donio sa sobom svetu sliku Majke Božje, da mu bude utjeha u teškim danima robovanja tudjinu . . .

NEVALJALAC ŠARKO.

Napišite djeco, za ovu sliku jednu veselu priču. Tko napiše najljepšu priču dobit će na dar jednu lijepu knjigu.

Junačka vojska naših malih saradnika

Na naš natječaj stiglo nam je dosta lijepih priča, ali na žalost niti jedna nije bila tako vesela, da bi bila posvema odgovarala naslovu. Skoro svaka je priča žalosno svršila, jer ili je baka kozu za uvijek izgubila, pa je bila žalosna, ili bi kozu uhvatila i na mrtvo je ime istukla, što je opet bilo zlo. Neke su priče bile čak tako završene, da je baka kozu od srdžbe ubila, a to nije smjelo biti.

Još su najbolje priče sastavili slijedeći naši prijatelji:

1. Ratimir Gregurić, učenik IV. razr. građ. škole u Crikvenici;
2. Vitomir Lenac, učenik V. razreda pučke škole u Zametu;
3. Slobodan Andrijašević, učen. I. r. gimnazije u Splitu;
4. Marija Babić Antina, učenica II. razr. pučke škole u Šestanoveu;
5. Franka Babić pok. Tode iz Šestanovea i konačno
6. Šime Debelić od Šime iz Barbata na Rabu.

Ostale priče ne mogu uopće doći u obzir.

Donosimo priču malog Ratimira Gregurića:

VESELJE JE POLA ZDRAVLJA.

Pred para dana otšecen: se ja do malog zaselka T-a. Pred jednom kućom sjedi stara žena, koju svi zovemo »teta Lojza«. Teta Lojza se zagledala nekud daleko preko mora i bila je nekako tužna.

»Ča je, teta Lojza, ča ste mi tako tužna?« zapitani je ja, a ona mi odvratila:

»Živela sam lipo va mojoj kućici s kozun Šaricun. Šarica je bila dobra, davala mi je dosti mlika, a ja san ju pejala svaki dan va moj umejak na pašu. Vavik je lipo pasla, a ja san bila vesela...«

Jenega dana, kad smo bili na pašu, kako da je sam oni črni — potari ga sveti Križ! — prišal va nju, zatekla se je pa biž! ja za njuu, ali zaman, ki će je čapat. Prošla je i više je nisan videla...

Ode mi moja Šarica, ode moje veselje ode pola mog zdravlja...«

Tako je eto teta Lojza završila svoju priču i obrisala suzu...

VESELI KUTIĆ

DOSJETLJIVI KAŽNJENICI.

Iz zatvora Jure i Frane
utekli zbog loše hrane

Ali jao Frane zuri:
Za njima već stražar juri

Ubrzo se treba skriti
Truli panj će zaklon biti

Iznenadjen stražar stane:
Izrasle su panju grane

Prijatelji Malog Istranina

Iz Tivata. Nekoliko malih prijateljica našega lista, sjetilo se, da nam o Božiću čestitaju sretno blagdane. Zamolile su nas neka njihovu čestitku izručimo svim malim Istranima i zaželimo im »Sretan Božić«. Uz srdačnu čestitku priložile su 40.— Din. u fond »Malog Istrana«. Te su naše male prijateljice slijedeće: Đurdica Mikuličić, Erna Pešel, Mirena Kristan, Milka Grakalić i Biserka Brenčić.

Lijepo im se zahvaljujuć na sjećanju, stavljam ih za uzor drugoj djeci. Živjele!

*

Velika je bila potreba, da se počne izdavati MALI ISTRANIN. Ima u Jugoslaviji preko šezdeset hiljada Istrana, prognanih s rodne grude, koji se možda nikada više ne će moći onamo natrag povratiti.

Više nego deset tisuća rođene njihove djece, razasute kojekuda, nije već godinama osjetilo topline domaćeg ognjišta, s kojeg su mnogi već u pevojima morali da bježe...

Tko će te sirotne male Istraniće odgojiti u ljubavi do nezaboravne njihove Istre, tko će u njihovim mladim srcima držati budnom vjeru u konačno oslobođenje i otkupljenje Njezino, ne bude li to učinio njihov MALI ISTRANIN. On povezuje svu tu djecu s nesretnom njihovom braćom, koja čame dolje pod Učkom, izvrgnuta svakom nasilju, upoznaje ih sa ljepotama izgubljenog zavičaja, a ujedno im stiće veliko mnoštvo prijatelja među drugom malom braćom, slobodnim malim Jugoslavenima...

Zato, kad je »Mali Istranin« počeo izlaziti bio je svagdje najljepše primljen. Danas ga čita blizu dvadeset tisuća malih Jugoslavena, koji svi tvrdo obećaju, da Istre naše ne će zapustiti, da zarobljene istarske braće ne će nikad zaboraviti.

Ali i veliki ljudi razumiju i vole našeg MALOG ISTRANINA. Kada je veleč. Don Frano Ivanišević, velezaslužni nacionalni radnik i predsjednik Jugoslavenske Matice u Splitu, ugledao prvi broj MALOG ISTRANINA rekao je: »Zaista ovaj je pokret jednako tako važan za budućnost naše sirotice Istre, kao i sama Jugoslavenska Matica i valja ga svim silama poduprijeti«.

A vidjeli smo, kako je naš vrijedni podupiratelj svakog rodoljubnog pokreta, gosp. Frano Petrinović iz Londona, odmah kad je čuo za naš list, poslao 2500.— Din u njegov fond, samo da bi list što bolje uspio u svom hvalevrijednom nacionalnom radu za dobrobit naše sirotne Istre.

Ovajput imamo da javimo našim čitateljima još jednu veselu vijest. Iz Južne Amerike, a iz grada Parana u Argentini, pisao nam je gospodin Albert Marangunić, naš tamošnji bogati iseljenik. Poslao nam je 5 engleskih funti ili u našem novcu 1370.— Din. Njegovo lijepo pismo izazvalo nam je suze na oči, s toliko je osjećaja i topline pisao o našoj Istri.

Gosp. Marangunić je naš konzul u Parana i veliki je rodoljub. Marljivim radom u mladjim danima stekao je velik imetak ali od toga imetka on na sebe skoro ništa ne troši živeći kao uvijek u svom životu veoma skromno, Ali zato već dugi niz godina sav dobitak od svojih imanja dijeli u dobrotvorne svrhe. Sve naše rodoljubne ustanove dobile su od njega nebrojeno puta pripomoć nijedan naš siromašni iseljenik, nije od njega bio odbijen.

Gosp. Marangunić posjeduje dva velika imanja, koja je prozvaao jedno »Dalmacija«, drugo »Hrvatska« po svojoj staroj postojbini na koju uvijek misli. U gradu Parana je najomiljelija ličnost u svim, pa i najgospodskijim krugovima, koji ga zbog njegove ljupkosti i skromnosti neobično poštuju...

Usrdno hvaleći gosp. Maranguniću na pažnji, koju nam je svojim darom ukazao, stavljamo ga za uzor svim našim mogućnicima.

—□—

Iz Zagreba smo primili ovo pismo:

»Dragi gosp. uredniče! Bila sam s mamicom u kazalištu na »Zimskom suncu«. Čula sam mnogo lijepa, ali i žalosna o našoj sirotici Istri. Htjela bih više o Istri znati, zato Vam šaljem pretplatu za »Malog Istranina« i molim, da ga šaljete. Kad počne opet škola svim ću mojim drugaricama pričati o Istri.

Pozdravlja Vas i sve male Istrane

Sandica Reiss
učenica III. razr.
Marovska ulica 18. I.

Dragi gospodine uredniče!

Čitajući naš »Mali Istranin« jako nas boli, kad čujemo za muke naše braće i sestara u Istri. Uvijek ćemo nositi u srcu našu dragu Istru, a kad odrastemo, radit ćemo svom snagom za našu braću i sestre Istrane. Treba da i oni budu slobodni u našoj ljepoj i slobodnoj Jugoslaviji.

Koliko volimo u našoj školi »Mali Istranin« vidi se po tome, što su se javili novi drugovi i drugarice kao pretplatnici tog lijepog lista.

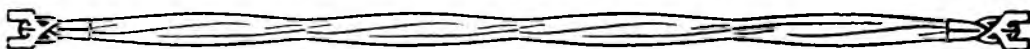
Pozdravite našu braću i sestre Istrane i javite im, da i mi mali Jugoslaveni uvijek mislimo na njih. Srdačno Vas pozdravljaju
učenici i učenice

narodne osnovne škole Novaki.

Dragi moji mali Podravci, lijepa vam hvala na pažnji, koju iska-
zujete našem listu i našoj istarskoj braći. Nama je Istranima vaša Po-
dravina odavna već prirasla srcu, i mnogo smo joj zahvalni. Sjećamo se,
kako je za vrijeme velikoga rata prigrlila na stotine malih Istrana, koji
su zbog gladi otišli od kuće. U vas je Podravaca zaista zlatno i dobro
srce, pa Istra naša još mnogo od vas očekuje.

Bratski vam pozdrav od

urednika.

MALI KALENDAR

Veljaču

1. **veljače.** Godine 1924. umro je u Washingtonu bivši predsjednik Sjedi-
njenih američkih država slavni Woodrow Wilson, veliki prijatelj
južnih Slavena i zaštitnik Istrana protiv Talijana.
2. **veljače.** Godine 1816. rodio se u Varaždinu hrv. pjesnik Mirko Bogović.
4. **veljače.** Rodio se u Osijeku veliki biskup Josip Juraj Strossmayer. —
God. 1856. rodio se u Vrbičku istarski nacionalni radnik Dr. Matko
Trinajstić.
5. **veljače.** God. 1826. rodio se u Posušju veliki hrv. pjesnik, nazvan bo-
sanski Homer, fra Grga Martić.
6. **veljače.** God. 1922. kardinal i nadbiskup Milanski, Achille Ratti izabran
je za papu. Nadjeo si ime Pijo XI.
7. **veljače.** God. 1878. umro je papa Pijo IX. ogorčeni protivnik kraljevine
Italije, na koju je bacio prokletstvo, jer mu je otela Rim.
8. **veljače.** U Kongu je toga dana god. 1922. otkrivena neka ruda, koja
sadržava skupocjeni radio. Jedan gram radia stoji preko 2 mili-
juna dinara.
9. **veljače.** Seljačka buna u Hrvatskoj skršena. Toga je dana god. 1583.
Matija Gubec pobijedjen kod Stubice.
10. **veljače.** God. 1842. utemeljena u Zagrebu »Matica ilirska«. — God.
1882. umro je u Zagrebu pjesnik Andrija Palmović.
12. **veljače.** Godine 1877. umro je u Milanu jedan od najznačeni-
tijih svjetskih učenjaka, zvezdoznamac i fizičar Rugjer Bošković,
rodom Dubrovčanin. — Toga dana proglašena je godine 1912. Kina
republikom, nakon što je bila nekoliko tisuća godina carevinom.

13. veljače. God. 1894. umro je Dr. Franjo Rački u Zagrebu. Bio je veliki pobornik jedinstva svih južnih Slavena.
14. veljače. God. 1876. vraća carica Marija Terezija Bijeku Hrvatskoj.
17. veljače. God. 1865. rodio se u Senju najsnažniji hrv. pjesnik Silvije Strahimir Kranjčević.
23. veljače. God. 1394. umro bosanski kralj Tvrtko Veliki.
26. veljače. God. 1802. rodio se najveći francuski pjesnik Viktor Hugo u mjestu Besanconu.
27. veljače. God. 1847. rodio se u Vrbniku na Krku kanonik Matija Oršić, istarski rodoljub, pjesnik i pisac.
28. veljače. God. 1896. umro je u Zagrebu Dr. Ante Starčević.

ZAGONETKE I ODGONETKE.

Odgonетка zagonetke u prošlom broju glasi:

	I.
Najmilije biće	M a j k a
Brdo kraj Beograda	A v a l a
Državica na sjeveru Evrope	L i t v a
Izgubljeni dio naše domovine	I s t r a
Krsno ime u petom padežu	I v a n e
Pustinjski vjetar	S a m u n
Mjesto a Boei Kotorskoj	T i v a t
Zanimanje Primoraca	R i b a r
Narod u Aziji	A r a p i
Protivno od: svatko!	N i t k o
Prorok staroga zavjeta	I l i j a
Narodno ime	N e n a d
	II.

od I. do II. MALI ISTRANIN.

Ispravno su odgonetnuli: Ratimir Gregurić iz Crikvenice. S ne znatnim greškama: Uroš Tominić. Split; Slobodan Andrijašević, Split; Berislav Sinković, Oskorušno.

ISPUNJALKA.

Sastavio je: Slobodan Andrijašević.
Split.

. a ladja starih vremena
. a muslimansko ime
. a lukava zvjerka
. a uzvik
. a zamjenica
a veznik

Vodoravno i okomito daje isto.

ISPUNJALKA.

Sastavio je: Marinko Dražin, Split.
I.

. oružje
. prva žena
. igra
. pokazna zamjenica
. vrijeme
. lična zamjenica
. vidi se na moru
. muško ime
. noćna ptica

II.

Od I.—II. ime našeg slavnog kipara.

**Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Ernest Radetić, Zagreb, Boškovićeve
ulica 20. — Tiskara C. Albrecht (P. Acinger), Zagreb, Radićeve ulica 20.
Za tiskaru odgovara: Dragutin Šulce, Zagreb, Klajićeve ulica 4.**
